

Червоний Сергій Олександрович
Науковий керівник – доктор пед. наук, проф. Нагаєв В.М.
Державний біотехнологічний університет

КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КОМАНДИРІВ ТАНКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Однією з особливостей формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів є необхідність розвитку їх комунікативної взаємодії, що пов'язано із зростанням обсягу соціальних контактів в умовах бойових операцій. За цих умов особливого значення набуває проблема фахової підготовки цих фахівців до комунікативної професійної взаємодії, як невід'ємного атрибуту їх управлінської діяльності та інструменту досягнення операційних цілей. Комунікація займає особливе місце в системі бойової підготовки, виступаючи невід'ємною складовою професійної діяльності керівника військового підрозділу [1, с. 229].

Мета дослідження: аспектний аналіз комунікативної складової управлінської компетентності командирів танкових підрозділів як необхідної передумови їх ефективної професійної діяльності.

Комунікація є однією з найважливіших складових управлінської компетентності командирів танкових підрозділів. Вона дозволяє їм ефективно взаємодіяти з підлеглими, командирами вищого рівня та іншими підрозділами. Командири танкових підрозділів повинні мати чіткі та зрозумілі комунікативні навички. Вони повинні вміти чітко й коротко формулювати свої накази та розпорядження, а також ефективно слухати та розуміти інформацію, яку отримують від підлеглих. Крім того, вони повинні вміти ефективно використовувати різні засоби комунікації, особливо ті, що реалізуються сучасними засобами інтерактивного зв'язку – інтернет, хмарні технології, .

На початку повномасштабної війни в Україні командири танкових підрозділів зіткнулися з низкою проблем у сфері комунікації. Ці проблеми були обумовлені як факторами, що були характерні для всієї української армії, так і специфічними для танкових підрозділів. До загальних проблем комунікації в українській армії на початку війни можна віднести:

- нестабільність зв'язку. Зв'язок був пошкоджений російськими атаками на українські комунікаційні мережі. Це ускладнювало передачу інформації між командирами різних рівнів, а також між командирами та підлеглими;

- нестача обладнання для комунікації. Деякі підрозділи не мали достатнього обладнання для комунікації, що ускладнювало їх взаємодію з іншими підрозділами;

- недостатня підготовка командирів у сфері комунікації. Багато командирів не отримували достатньої підготовки у сфері комунікації, що негативно позначалося на їхніх навичках спілкування в умовах бойових дій.

В умовах професійної управлінської діяльності командирів танкових підрозділів комунікативна компетентність визначає здатність ефективно

здійснювати свої функціональні обов'язки в системі багаторівневих комунікацій на рівні віддачі наказів підлеглим, підпорядкування за рівнем ієрархії вищому керівництву, аналіз оперативної обстановки на рівні та діагональних консультацій сукупністю форм та засобів управлінського впливу [2, с. 45].

Наведені вище положення доводять, що управлінська комунікація має відповідати конкретним напрямом професійної діяльності і мати структурно-функціональну побудову у вигляді моделі компетентності фахівця. Розглянемо компонентну структуру комунікативної компетентності командирів танкових підрозділів в системі їх бойової підготовки відповідно до функціонального аспекту. До її основи включено: планувальну, організаційну, мотиваційну, організаційну, контрольну та аналітичну комунікації. Кожна з цих груп спирається на цілком конкретні функціонально-комунікативні ролі військового. На цій основі визначимо комунікативну компетентність командирів танкових підрозділів як здатність суб'єкта до успішного здійснення комунікативної взаємодії в професійній сфері, що ґрунтується на системних знаннях комунікативних технологій, риторичних уміннях і навичках, а також сукупності особистісних якостей, які охоплюють мотивацію, волевий прояв, рефлексію та мистецтво переконання.

Ефективна комунікація дозволяє командирам танкових підрозділів:

- забезпечувати ефективно управління підрозділом;
- підвищувати мотивацію та морально-психологічний стан підлеглих;
- успішно виконувати бойові завдання.

Комунікативні навички командирів танкових підрозділів повинні відповідати наступним вимогам:

- чіткість та зрозумілість. Накази та розпорядження командира повинні бути чітко сформульовані та легко зрозумілі для підлеглих;
- ефективність. Командир повинен вміти ефективно використовувати різні засоби комунікації, щоб забезпечити передачу інформації в найкоротші терміни та з мінімальними втратами;
- адаптація. Командир повинен вміти адаптувати свою комунікацію до різних ситуацій та умов.

Для розвитку комунікативних навичок командири танкових підрозділів повинні постійно практикуватися в їх використанні. Вони повинні звертати увагу на свою мову та манеру спілкування, а також на реакцію підлеглих. Крім того, вони можуть брати участь у тренінгах та семінарах з питань комунікації.

Ось деякі конкретні рекомендації щодо розвитку комунікативних навичок командирів танкових підрозділів:

- регулярно тренуватися в чіткому та зрозумілому формулюванні своїх думок;
- вчитися ефективно слухати та розуміти інформацію, яку отримують від інших;

- вміти використовувати різні засоби комунікації відповідно до ситуації;
- бути готовим адаптувати свою комунікацію до різних ситуацій та умов.

Висновки. У дослідженні проаналізовано функціональні складники комунікативної складової управлінської компетентності командирів танкових підрозділів. Визначено проблемні аспекти формування компетентнісних характеристик фахівців в умовах інтенсивних бойових дій. Обґрунтовано засади ефективної комунікації в процесі бойової підготовки. На підставі монографічного аналізу досліджено змістові ознаки комунікації військовослужбовців у процесі віддачі наказів підлеглим.

Управлінську комунікацію командирів танкових підрозділів розуміємо як інтегративну структуру, складниками якої є такі компоненти: емоційно-ціннісний (мотиваційні потреби, інтереси, цілі та цінності комунікативної діяльності); когнітивний (повнота, системність, гнучкість знань, їх науковий характер, етична спрямованість знань); комунікативно-діяльнісний (пізнавальна активність, творча управлінська діяльність, уміння і навички переконувати співбесідника, лідерські здібності, мистецтво управління); особистісно-розвивальний (здатність до саморозвитку, уміння і навички самоуправління та рефлексивної діяльності, досвід професійної комунікації).

Розвиток комунікативних навичок є важливим завданням для командирів танкових підрозділів. Ефективна комунікація дозволяє їм ефективно керувати своїм підрозділом та успішно вирішувати бойові завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грідін О.В. Концептуальні підходи до створення ефективної системи управління персоналом. Вісник Харківського національного технічного університету імені Петра Василенка: Економічні науки. Харків: ХНТУСГ, 2017. Вип. 188. С. 228-236.
2. Нагаєв В.М. Формування досвіду соціокультурної професійної комунікації менеджерів у процесі їх фахової підготовки. Актуальні проблеми інноваційної економіки. № 2, 2017. С. 42-47.
3. Олійник Д. Г. Формування комунікативної професійної компетентності менеджерів в системі публічного адміністрування. Сучасний менеджмент: моделі, стратегії, технології: Матеріали XXI Всеукраїнської студентської науково за міжнародною участю, 23 квітня 2020 р. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. С. 600-601.
4. Ципіна Д. С. Компонентний аналіз структури професійної риторичної компетентності майбутніх менеджерів. Актуальні проблеми вищої професійної освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 21–22 березня 2013 р. Київ : НАУ, 2013. С. 107–108.